

trets bàsics de la situació econòmica

———— abril 2008 ————

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Finances

- 1/ activitat econòmica**
- 2/ mercat de treball**
- 3/ preus**
- 4/ sector immobiliari**
- 5/ sistema financer**
- 6/ conclusions**
- 7/ annex estadístic**

1// ACTIVITAT ECONÒMICA

L'economia es desacclera però manté el creixement

- Després d'un llarg i intensiu cicle de 12 anys d'expansió econòmica, amb un ritme mitjà de creixement del 3,5% anual, l'economia catalana ha iniciat una fase de desacceleració a partir de l'estiu de 2007.

Taula 1 - Taxa anual de variació del PIB real (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	I07	II07	III07	IV07
Catalunya	3,7	3,2	2,5	2,9	3,2	3,3	3,9	3,7	4,0	3,9	3,7	3,3 (A)
Espanya	4,4	3,6	2,7	3,0	3,2	3,5	3,9	3,8	4,1	3,8	3,6	3,1
Zona Euro	3,8	1,9	0,9	0,8	2,0	1,5	2,8	2,6	3,1	2,5	2,7	2,3
UE-15	1,9	1,9	1,1	1,2	2,3	1,6	2,8	2,7	3,1	2,5	2,7	2,3
UE-27	2,0	2,0	1,2	1,3	2,5	1,8	3,0	2,9	3,3	2,7	2,9	2,6

(A) Avanç

Font: Idescat, INE i Eurostat.

- Darrerament, aquesta moderació s'ha intensificat més del previst inicialment, degut principalment a una caiguda molt forta del sector de la construcció d'habitatges, agreujada per la persistència de les restriccions de liquiditat del sistema financer. Aquest factor té un impacte acusat sobre el conjunt de l'economia.
- El procés d'ajustament que estem experimentant és necessari i convenient per la solidesa a llarg termini de la nostra economia, perquè amb ell Catalunya avança cap a un patró més sa i equilibrat, i en sortirà reforçada.
- A més, la solidesa de la inversió productiva, malgrat els problemes internacionals, i la prou bona marxa de les exportacions, són garantia que el creixement en el mig termini està assentat en bases sòlides.
- L'evolució actual de la conjuntura condueix a la revisió a la baixa de les previsions: el creixement final per a 2008 probablement restarà per sota del 3%, situació equivalent a la que es produïa a l'inici dels 2000 i molt lluny de la fase de crisi de principi dels noranta. En cap cas l'economia catalana entrarà en recessió.
- La previsió de consens referida a Espanya, revisada a la baixa el dia 24 de març, situa el creixement en el 2,5%. Davant d'aquest nou escenari de previsions, els serveis tècnics del DEiF estan treballant en la revisió de la previsió de creixement de Catalunya, que previsiblement podrà tancar-se a final del mes d'abril.
- La desacceleració es concentra en la construcció, mentre que la indústria es troba condicionada per la situació d'incertesa dels mercats exteriors. En aquest sentit, la recuperació de la confiança a Alemanya i la millora de la producció industrial a l'àrea de l'euro i a Espanya apunten que l'economia europea hauria d'ajudar a mantenir l'activitat del sector.

- Els serveis, que són el sector amb un pes més elevat a l'economia, mostren uns bons resultats. Els augments de població han de continuar contribuint al creixement del sector, de la mateixa manera que l'ampliació de la despesa pública vinculada als serveis socials bàsics.
- Es detecta una desacceleració del consum, deguda al canvi en les condicions financeres i a la moderació en la creació d'ocupació. Tanmateix, cal destacar que, el mes de març, la confiança dels consumidors espanyols ha millorat.

2/ MERCAT DE TREBALL

Es crea ocupació, tot i l'alça de l'atur

- El creixement dels darrers anys ha anat acompanyat d'una molt notable creació d'ocupació (2,7% el 2007) que ha permès assolir taxes d'activitat i ocupació elevades i situar la taxa d'atur en mínims històrics (6,5% el 2007). De 2003 ençà, s'han creat 486.000 nous llocs de treball a Catalunya, que han elevat la taxa d'ocupació al 71,9%, complint amb escriu els objectius marcats pel 2010 a l'Agenda de Lisboa.

Taula 2 - Mercat de treball

(% variació interanual, llevat dels casos indicats)

Catalunya	2003	2004	2005	2006	2007
Actius	5,0	3,0	2,6	3,5	2,6
Ocupats	5,1	3,4	4,2	3,9	2,7
Aturats	4,4	-0,6	-12,7	-1,8	1,8
Taxa d'ocupació (16-64 anys)	67,2	68,0	70,3	71,4	71,9
Taxa d'atur	10,1	9,8	7,0	6,6	6,5
Afiliats SS	2,4	2,5	4,3	3,9	2,2
Atur registrat	4,6	2,4	-1,8	-1,7	-1,7

Espanya	2003	2004	2005	2006	2007
Actius	4,0	3,3	3,2	3,3	2,8
Ocupats	4,0	3,9	4,8	4,1	3,1
Aturats	4,0	-1,3	-10,1	-3,9	-0,2
Taxa d'ocupació (16-64 anys)	60,8	62,1	64,3	65,7	66,6
Taxa d'atur	11,5	11,0	9,2	8,5	8,3
Afiliats SS	3,0	2,8	4,4	4,3	3,0
Atur registrat	2,3	0,8	-2,1	-1,5	0,0

Font: INE i Ministeri de Treball i Assumptes Socials

- Tanmateix, la desacceleració econòmica s'està traduint en una sensible moderació en la creació de llocs de treball, amb un avenç dels afiliats al gener de l'1,5% interanual i de l'1,2% el febrer, el ritme més dèbil des de 1996.
- El menor ritme de creació d'ocupació s'està traduint en un augment de l'atur registrat els darrers mesos: el mes de gener creix un 8,2% interanual, gairebé equivalent al que es va produir el gener de 2003 (8%), i s'accelera al febrer (12,9%) i al març (14,5%), creixements semblants als registrats l'any 2002. Cal assenyalar que aquest augment es concentra principalment en la construcció.
- Dos aspectes emmascaren una lectura directa de la taxa d'atur. El primer, afecta l'elevada mobilitat laboral dels immigrants, que es tradueix en taxes d'atur més altes que la dels nadius, sensiblement inferior a la mitjana. El segon, és l'efecte de les regularitzacions de 2005 sobre aquesta variable, ja que, per primer cop, una part de la població immigrada pot inscriure's a les oficines d'ocupació.
- A més, la taxa d'atur també es veurà afectada positivament per la moderació de l'augment de la població activa. Així, l'increment del nombre d'estrangers a Catalunya s'ha reduït a la meitat entre 2006 i 2007 (de 114.853 a només 58.750, respectivament segons les xifres del padró).
- Així doncs, es detecta en general un to menys positiu del mercat laboral en comparació amb anys anteriors. Amb tot, l'economia catalana no destrueix ocupació, sinó que genera menys llocs de treball pel context de desacceleració econòmica i per l'ajust al sector de la construcció.
- Aquesta evolució s'assembla a l'experimentada l'any 2002, quan el creixement del PIB va reduir-se d'un 3,2% al 2001 a un 2,5% i l'ocupació va continuar avançant però a un ritme més lent (amb un reduït augment d'un 1,1% per al conjunt de 2002), alhora que l'atur va créixer més d'un 20% i la taxa d'atur va passar del 8,7% al 10,1%, un nivell molt superior a l'actual.
- Els propers mesos, l'ocupació pot continuar augmentant, si bé es mantindrà la tendència a l'alça de l'atur, en la mesura que es vagi materialitzant la desacceleració econòmica.
- De moment, l'atur està força concentrat en la construcció, tot i que un empitjorament d'expectatives podria erosionar la confiança dels consumidors i frenar el consum privat, la qual cosa acabaria afectant l'activitat de la resta de sectors econòmics.

3/ PREUS

Continuen les pressions inflacionistes derivades dels preus del petroli i dels aliments

- La inflació ha passat en mig any d'un nivell mínim (d'un 2,4% a l'agost) fins a una taxa molt elevada (d'un 4,4% al febrer).

Taula 3 - Factors explicatius de l'evolució de la inflació a Catalunya

	Contribució ⁽¹⁾ agost 2007	Contribució ⁽¹⁾ febrer 2008	Dif. contribució feb07/ago07 ⁽²⁾
IPC	2,36	4,45	2,09
Aliments elaborats	0,501	1,055	0,554
Béns industrials	0,123	0,098	-0,025
Serveis	1,679	1,630	-0,050
Productes energètics	-0,213	1,261	1,474
Alimentació no elaborada	0,259	0,383	0,124

(1) Resultat de multiplicar el pes de cada component a la cistella per la variació de preus en cada cas.

(2) Diferència calculada a partir de la contribució de cada un dels components, segons el seu pes a la cistella.

Font: Elaboració del Departament d'Economia a partir de les dades de l'INE.

- Els factors que expliquen aquest canvi són l'encariment internacional del petroli i dels cereals. Un 71% d'aquest augment és atribuïble a la inflació dels productes energètics i un 26,7% a l'encariment dels aliments elaborats.
- Les previsions apunten que la inflació continuarà en nivells elevats durant alguns mesos i que tendirà a moderar-se cap als mesos finals de l'any, ja que és molt difícil que aquest any es repeteixi la forta escalada alcista de la segona meitat de 2007.

4/ SECTOR IMMOBILIARI

L'obra pública compensarà, en part, la caiguda brusca de la construcció residencial

- Els darrers mesos s'està produint un ajustament sever de l'activitat en el sector de la construcció residencial: el descens en la demanda d'habitatges (disminució de les transaccions, de les hipoteques concedides,...) ha anat seguit de la correcció en l'oferta (caiguda en els visats d'obra nova del 32,4% l'any 2007).

Taula 4 - Creixement del PIB per sectors a Catalunya (%)

	2004	2005	2006	2007	I07	II07	III07	IV07
PIB pm	3,2	3,3	3,9	3,7	4,0	3,9	3,7	3,3 (A)
Agricultura	0,3	-2,6	3,8	-4,0	0,1	-4,2	-4,8	-7,2
Indústria	0,4	-0,1	2,9	2,3	3,0	2,7	2,1	1,5
Construcció	5,0	5,4	5,4	3,8	4,2	4,3	3,9	2,9
Serveis	3,7	4,3	3,8	4,4	4,5	4,5	4,5	4,2
Impostos nets s/productes	5,4	3,8	5,7	-	-	-	-	-

(A) Avanç

Font: Idescat i Departament d'Economia i Finances.

- L'ajustament va començar abans i està sent més intens a Catalunya que al conjunt d'Espanya. En aquest sentit, l'INE acaba de fer públiques per primera vegada les

dades del nombre de transaccions de finques, segons les quals la variació interanual en la compra-venda de vivendes el mes de gener de 2008 és clarament més accentuada a Catalunya (-42,7%) que al conjunt d'Espanya (-27,1%).

Taula 5 - Compra-venda de vivenda

(Variació interanual gener 2008)

	Total	Lliure	Protegida	Nova	Usada
Catalunya	-42,7	-42,3	-50,7	-33,9	-48,5
Espanya	-27,1	-26,7	-30,7	-14,6	-35,6

Font: INE.

- Ara bé, cal tenir molt present que la construcció residencial és només el 35% del total de la producció del sector de la construcció. A més, la implementació del Pacte Nacional per a l'Habitatge, que preveu la construcció de 50.000 habitatges amb protecció oficial en el període 2007-2010, tindrà un efecte compensatori rellevant sobre l'activitat d'aquest subsector.
- Pel que fa als altres subsectors de la construcció, les previsions apunten que l'edificació no residencial mantindrà un creixement moderat però estable. Al mateix temps, es preveu que l'obra pública prengui el relleu a la construcció d'habitatges, degut a l'augment de la inversió de l'Estat a Catalunya com a conseqüència de la Disposició Addicional Tercera de l'Estatut (4.506 milions d'euros el 2008) i a l'elevat esforç inversor de la Generalitat (5.906,5 milions d'euros el 2008), que sumats a la inversió de les corporacions locals situarà la inversió pública prop del 6% del PIB català, una xifra superior a la de qualsevol altre país de la UE-27.

5/ SISTEMA FINANCER

Persistència de les restriccions financeres internacionals

- Les restriccions de liquiditat del sistema financer internacional, davant la incertesa que hi ha sobre l'impacte de la crisi de les *subprime*, està dificultant el finançament de les entitats financeres espanyoles i catalanes i l'activitat creditícia, amb els consegüents efectes sobre el conjunt de l'activitat econòmica.
- La restricció financera contribueix a explicar el fet que la caiguda de la construcció residencial sigui més intensa del que s'esperava fa sis mesos.
- La desacceleració de l'activitat econòmica ha impulsat a l'alça, si bé de manera moderada, els índexs de morositat, els quals se situen encara en uns nivells baixos.
- Les entitats financeres catalanes estan ben provisionades, gràcies a una regulació a Espanya més exigent que la d'altres països europeus, i tenen unes bases sòlides per fer front amb garanties a l'augment de la morositat i a una potencial reducció del valor dels actius immobiliaris.

6/ CONCLUSIONS

- L'economia es desaccelera però no es pot parlar, en absolut, de recessió. Les dades econòmiques actuals, amb creixements del PIB per sobre del 2% i l'atur en mínims històrics, són totalment diferents de les que es van registrar el 1992-93, quan el creixement va ser negatiu i la taxa d'atur era de dos dígit. La desacceleració actual és més aviat similar a la que es va registrar el 2002.
- Els fonaments de la nostra economia són francament sòlids i tenim motius per afrontar aquest canvi confiant en les nostres potencialitats. Tenim uns nivells de PIB i benestar que ens situen en posicions capdavanteres a Europa, uns comptes públics sanejats, unes empreses capitalitzades, internacionalitzades i competitives i un model productiu que s'està transformant cap a activitats de més valor afegit.
- La situació actual és de moderació conjuntural de l'activitat, en el marc d'una tendència de fons de creixement sostingut. Aquesta tendència de fons és, en última instància, l'actiu més important que tenim per garantir el progrés a llarg termini de la nostra economia.

Barcelona, 3 d'abril de 2008

7/ ANNEX ESTADÍSTIC

Previsions de creixement econòmic

		2007	2008
Estats Units	Comissió Europea	2,2	1,7
	FMI (gener)	2,2	1,5
	OCDE	2,2	2,0
Japó	Comissió Europea	2,1	1,9
	FMI (gener)	1,9	1,5
	OCDE	1,9	1,6
UE-27	Comissió Europea	2,9	2,0
Regne Unit	Comissió Europea	3,0	2,2
	FMI	3,1	2,3
	OCDE	3,1	2,0
Eurozona	Comissió Europea	2,6	1,8
	FMI	2,5	2,1
	OCDE	2,6	1,9
Alemanya	Comissió Europea	2,5	1,6
	FMI	2,4	2,0
	OCDE	2,6	1,8
França	Comissió Europea	1,9	1,7
	FMI	1,9	2,0
	OCDE	1,9	1,8
Itàlia	Comissió Europea	1,5	0,7
	FMI	1,7	1,3
	OCDE	1,8	1,3
Espanya			
Espanya	Comissió Europea	3,8	2,7
	FMI	3,7	2,7
	OCDE	3,8	2,5
	Banc d'Espanya	3,8	2,4

Fonts: OCDE (desembre 2007), Comissió Europea (febrer 2008), FMI (octubre 2007 i gener 2008)

Evolució del producte interior brut a Catalunya per components de demanda

% de variació interanual llevat dels casos indicats

BASE 2000	PIB	Demanda interna ¹	Consum de les llars	Consum de les AP ²	FBC ³			Saldo exterior ^{1,4}	Saldo amb l'estranger ¹			Saldo amb resta Espanya ¹
						Béns equip. i altres	Construc.			Export béns i serveis	Import béns i serveis	
2003	2,9	3,6	3,1	5,4	5,3	5,2	5,8	-0,7	-1,5	1,7	5,6	0,7
2004	3,2	4,7	4,5	7,9	4,7	4,0	5,4	-1,5	-1,9	4,1	9,0	0,4
2005	3,3	5,4	4,5	7,7	7,2	8,9	5,9	-2,1	-1,9	3,5	8,1	-0,2
2006	3,9	4,3	3,6	4,9	6,4	6,7	6,0	-0,5	-0,9	6,4	7,3	0,4
2007	3,7	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
I-06	4,1	4,8	3,6	5,4	7,9	8,9	6,8	-0,7	-4,3	7,6	15,4	3,6
II-06	3,8	3,8	3,4	4,5	5,1	3,1	6,4	0,0	-0,6	7,5	7,4	0,6
III-06	3,8	4,1	3,3	4,8	6,2	6,6	5,6	-0,3	-0,3	3,5	3,5	0,0
IV-06	4,0	4,7	4,1	4,9	6,5	8,3	5,2	-0,7	0,7	7,2	3,6	-1,4
I-07	4,0	4,1	3,4	6,7	5,0	5,4	4,3	-0,1	0,8	3,2	0,4	-0,9
II-07	3,9	4,8	3,4	6,9	7,0	10,0	4,2	-0,9	-2,1	1,9	6,5	1,2
III-07	3,7	4,3	3,3	6,4	5,8	8,0	3,8	-0,6	-0,3	6,6	6,1	-0,3
IV-07	3,3	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Contribució al creixement.

2 Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

3 Inclou la variació d'existències.

4 Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

Font: Idescat (dades trimestrals corregides d'efectes estacionals i calendari).